VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
33319 Psicopatologia

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	33319
Nom	Psicopatologia
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	3	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	18 - Psicopatología	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GARCÍA SORIANO, GEMMA	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics

RESUM

La Psicopatologia és una disciplina bàsica per a tota activitat professional que desenvolupa un psicòleg, i en conseqüència el seu coneixement és imprescindible en qualsevol àmbit professional. La planificació de l'assignatura respon a aquest propòsit. En conseqüència l'objectiu general de l'assignatura és explicar i analitzar els elements bàsics que, des d'una perspectiva psicològica, caracteritzen els trastorns i / o problemes mentals, emocionals, i del comportament i activitat de les persones. El programa està articulat en dues parts. La primera d'elles té els següents objectius específics: 1º) exposar l'evolució històrica i conceptual de la psicopatologia, 2º) analitzar les principals alteracions i anomalies que es produeixen en les diferents etapes, funcions, i processos de coneixement, 3º) examinar les alteracions i problemes relacionades amb les emocions, les experiències mentals, el comportament i l'activitat humana; i 4º) presentar i analitzar críticament els principis que regeixen els actuals sistemes de diagnòstic i classificació dels trastorns mentals i del comportament, així com les seues limitacions. La segona part té com a objectiu l'estudi i anàlisi dels trastorns mentals i del comportament amb més prevalença, incidint especialment en les explicacions psicològiques actuals que disposen de base científica acceptada. Cadascuna d'aquestes parts va ineludiblement acompanyada d'activitats pràctiques, que tenen com objectius: 1º) assentar els coneixements teòrics; 2º) vincular aquests coneixements amb la realitat de les psicopatologies humanes, 3º) promoure la reflexió crítica de l'estudiant sobre la complexitat inherent a els processos de salut / malaltia, i 4º) conscienciar l'estudiant sobre l'obligació de conèixer i respectar les

normes legislatives relacionades amb la protecció dels drets humans de les persones amb trastorns mentals i del comportament, incloent les pròpies del Psicòleg tal com aquestes es contemplen en el Codi Deontològic professional. Per aconseguir aquests objectius es realitzaran anàlisis de problemes i situacions reals relacionades amb la salut mental. Per últim, dada la extensió (ECTS) i ubicació d'aquesta assignatura al Grau de Psicologia, tots els temes tenen un caràcter general e introductori.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable que l'alumne tinga superades:
Assignatures de primer curs: Fonaments de Psicobiologia. Percepció i atenció, Psicologia de laprenentatge, Psicologia del cicle vital I i II, Psicologia Fisiològica I, i Psicologia social I i II.
Assignatures de segon curs: Avaluació psicològica, Personalitat i diferencies individuals, Psicologia de la memòria, Psicologia de la motivació y emoció. Psicologia Fisiològica II, Trastorns del desenvolupament i dificultats de laprenentatge.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Ser capaç de diagnosticar seguint els criteris propis de la professió

- Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi
- Valorar les aportacions que proporciona la investigació científica al coneixement i la pràctica profesional.
- Promoure i incidir en la salut, qualitat de vida i benestar dels individus, grups, comunitats i organitzacions.
- Conèixer els diferents enfocaments que han contribuït al desenvolupament històric de la psicopatologia i la seua influència en la producció del coneixement i de la pràctica professional de la psicologia en l'àmbit de la salut mental.
- Conèixer els factors (psicològics, biològics i socials) que interactuen i incideixen en el comportament i l'experiència humanes, tant normal com patològica.
- Conèixer la simptomatologia característica dels diferents trastorns mentals i del comportament, les seues causes, factors que incideixen en el seu manteniment, així com conèixer els sistemes internacionals de classificació i diagnòstic dels trastorns mentals i del comportament.
- Saber accedir i utilitzar les diferents fonts documentals de la psicopatologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per a accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.
- Conèixer els diversos camps d'aplicació de la psicopatologia, les seues possibilitats i límits, i la necessitat de col·laboració interdisciplinària amb altres àrees i professionals de la salut mental.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar i comprendre aspectes rellevants de la psicopatologia tals com les diferències entre els comportaments i les experiències normals i anormals o patològiques, la continuïtat entre la normalitat i la patologia, la múltiple causalitat de la psicopatologia, el canvi en la conceptualització de la psicopatologia al llarg de la història, el problema de l'estigma en la malaltia mental, el paper de la psicopatologia en l'àmbit de la psicologia clínica, de la psicologia de la salut i de la psicologia en general.

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar, descriure i comprendre les alteracions dels processos psicològics bàsics (és a dir, atenció, percepció, imaginació, memòria, pensament, llenguatge, identitat, consciència, afectes i emocions, psicomotor i conducta intencional).

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar i descriure les característiques principals dels trastorns mentals i del comportament (és a dir, emocionals, d'ansietat, de l'espectre obsessivocompulsiu, els relacionats amb traumes i estressors, amb el control d'impulsos, dissociatius i somatoforms,

esquizofrènia i relacionats, alimentaris, sexuals, del son i de la personalitat).

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç de diferenciar entre els principals trastorns mentals i del comportament.

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'associar les alteracions dels processos psicològics bàsics amb els principals trastorns mentals i del comportament.

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar les característiques dels principals manuals diagnòstics i la seua evolució històrica, així com els criteris diagnòstics que proposen els manuals psiquiàtrics.

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'aplicar els coneixements que haja adquirit a casos reals (descripcions clíniques de pacients), això implica:

- Organitzar la informació de manera que puga recollir-la en una història clínica.

- Analitzar les principals alteracions psicopatològiques presents i organitzar-les en forma de psicopatograma.

- Formular hipòtesis diagnòstiques.

- Avaluar el diagnòstic principal i explicar els diagnòstics diferencials.

- Utilitzar els sistemes nosològics i de classificació internacional oficials dels trastorns mentals i del comportament.

Quan aprove aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar i comprendre les principals explicacions psicològiques de les alteracions dels processos psicològics bàsics i dels trastorns mentals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. . Història i concepte de la psicopatologia. Estudi de les alteracions dels processos i funcions psicològiques i de la classificació i el diagnòstic dels trastorns . Història i concepte de la psicopatologia. Estudi de les alteracions dels processos i funcions psicològiques i de la classificació i el diagnòstic dels trastorns mentals i del comportament.

Tema 1. Història, concepte i sistemes de diagnòstic de les psicopatologies.
Orígens i arrels de la psicopatologia.
Evolució conceptual: els models de la psicopatologia.
Definició i criteris de la psicopatologia.
Els sistemes de classificació i de diagnòstic en psicopatologia.
Lexploració psicopatològica.
Tema 2. Les alteracions dels processos i funcions psicològics I.
Alteracions de latenció
Alteracions de la consciència
Alteracions de la identitat
Tema 3. Les alteracions dels processos i funcions psicològics II.
Alteracions de la percepció i de la imaginació
Alteracions de la memòria
Tema 4. Les alteracions en els processos i funcions psicològics III
Alteracions de la forma del pensament
Alteracions del contingut del pensament
Alteracions del llenguatge
Tema 5 Les alteracions en els processos i funcions psicològics IV.
Alteracions dels afectes i les emocions.
Alteracions psicomotores i de la conducta intencional.

2. Introducció als trastorns mentals i del comportament

Tema 6. Trastorns depressius i bipolars
Categorització i caracterització clínica dels trastorns depressius
Categorització i caracterització clínica dels trastorns bipolars
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre la depressió
Tema 7. Els trastorns dansietat
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre lansietat
Tema 8. Els trastorns relacionats amb traumes i estressors.
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre les experiències traumàtiques
Tema 9. Els trastorns de lespectre obsessivocompulsiu
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre lespectre obsessivoompulsiu
Tema 10. Els trastorns somatomorfs
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre la somatització
Tema 11. Els trastorns dissociatius

Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre la dissociació
Tema 12. La psicopatologia de lespectre de les psicosis
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.
Explicacions psicològiques sobre les psicosis
Tema 13. Trastorns alimentaris
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic
Explicacions psicològiques sobre els trastorns alimentaris
Tema 14. Els trastorns de la personalitat
Categorització i caracterització clínica
Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic
Explicacions psicològiques sobre la personalitat disfuncional
Tema 15. Altres trastorns mentals i del comportament
Els trastorns relacionats amb el control dimpulsos
Els trastorns relacionats amb substàncies i altres trastorns addictius
Els trastorns neurocogni

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	90,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	5,00	0
TOTAL	**225,00**	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia serà activa i participativa, de manera que les classes seran teòricas pràctiques, per potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats. Així, de cada un dels temes es realitzarà una presentació conceptual, discussió dels continguts proposats, i aplicació a propostes pràctiques els continguts i aprenentatges realitzats. Amb la finalitat que l'alumne adquireixi les competències pròpies de la matèria.
Entre les tècniques instruccionals bàsiques destaquen: (1) Presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Tutories grupals programades, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

SE1. Valoració dels continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites, que poden ser de desenvolupament o d'elecció múltiple ("objectives") (65%).

SE2. Presentació escrita d'informes sobre estudi i anàlisi de casos clínics (20%).

ES.3 Participació activa en les activitats de classe, seminaris i tallers, participació en tasques d'investigació i motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge (15%).

PONDERACIÓ

Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites (65%). La qualificació de l'examen suposa el 65% de la qualificació final. Atès que la càrrega horària de la matèria durant el primer quadrimestre duplica l'assignada al segon, l'examen de la matèria impartida en el 1r quadrimestre comptabilitza un 43% de la qualificació final i el de la matèria del 2n quadrimestre, un 22% de la qualificació final.

Presentació escrita de dos informes obligatoris sobre estudi i anàlisi de casos clínics: suposa el 20% de la qualificació final. Cada informe representa el 10% de la qualificació final.

Participació activa en activitats pràctiques (activitats de classe, seminaris, tallers, participació en tasques d'investigació, etc.): suposa un 15% de la qualificació final.

Aquells professors que així ho especifiquen en classe, poden donar l'opció d'incrementar la qualificació final amb algun tipus de prova (objectiva o de desenvolupament) o amb la participació en activitats relacionades amb l'assignatura o d'investigació.

REQUISITS MÍNIMS

(1) Aprovar els exàmens. Per superar-los, cal aconseguir un mínim del 50% en cadascun d'ells (examen 1r part, mínim 2,1 sobre 4,3; examen del 2n quadrimestre, mínim d'1,1 sobre 2,2). Es poden recuperar tots dos exàmens en 2a convocatòria. Per a cada proba, és obligatori respondre almenys al 75% de les preguntes.

Sempre que s'haja donat resposta al 75% de les preguntes, la fórmula de correcció que s'aplica en el cas que la prova siga d'elecció múltiple (o objectiva) és l'habitual per a aquest tipus de proves: encerts – (errors/nombre d'alternatives-1)/ nombre de preguntes.

(2) Realitzar i superar els dos informes obligatoris (qualificació mínima de 0,5 sobre 1 en cadascun dels informes). Es pot recuperar la qualificació de cada informe en 2a convocatòria.

ADVERTIMENT

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat d'aprovar l'assignatura i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar o de cooperar en la utilització de procediments fraudulents en els exàmens d'avaluació, en els treballs que elabore o en els documents oficials de la universitat.

En horari de tutoria, la professora pot requerir entrevistar individualment o en grup els estudiants per verificar el grau de participació i d'assoliment dels objectius fixats per a qualsevol tasca que s'haja realitzat. No acceptar aquesta verificació comporta no aprovar la tasca o l'activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura queda sotmesa a allò que es disposa en el Reglment d´Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster la Normativa de qualificacions de la Universitat de València (ACGUV, 108/2017 de 30 de maig de 2017).

(http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf)

REFERÈNCIES

Bàsiques

- - Perpiñá. C. y Baños, R.M. (2019). Manual básico de exploración psicopatológica. Madrid: Síntesis
  - Beidel, D. C., Bulik, C. M., y Stanley, M. A. (2016). Abnormal psychology: A scientist-practioner Approach. Hoboken, NJ: Pearson.
  - Belloch, A., Sandín, B. y Ramos F. (Eds.) (2009). Manual de Psicopatología (2ª edición). Vols I y II. Madrid: McGraw Hill Interamericana.
  - Caballo, V., Salazar, I.C., y Carrobles, J.A. (Dirs) (2014) Manual de Psicopatología y trastornos psicológicos. (2ª edición) Madrid: Pirámide
  - Oyebode, F. (2015). Sims' Symptoms in the Mind: Textbook of Descriptive Psychopathology, 5th Edition. Edinburgh: Elsevier

Complementàries

- American Psychiatric Association [APA] (2014). DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales. Madrid: Editorial Médica Panamericana.
Barlow, D.H. y Durand, V.M. (2003) Psicopatología. Madrid: Thomson
Belloch, A., Baños, R.M., Barreto, P., Galdón, M.J., García-Soriano, G., González, R., Montoya, I., Pérez, M.A., Perpiñá, C. (2011). Materiales de la asignatura Psicopatología. Repositorio Open Course Ware de la Universitat de València. Disponible en: http://ocw.uv.es/ciencias-de-la-salud/psicopatologia/Course_listing
Jarne, A. y Talarn, A. (2011). Manual de psicopatología clínica. Madrid: Herder
Obiols, J. (Ed.) (2008). Manual de Psicopatología General. Madrid: Biblioteca Nueva.
Organización Mundial de la Salud (2011). Clasificación Internacional de Enfermedades- CIE-10. http://www.who.int/publications/es/
Reed. G. (1998). La psicología de la experiencia anómala. Valencia: Promolibro.
Rodriguez Testal, J.F. y Mesa Cid, P.J. (Coords.). (2011). Manual de Psicopatología Clínica. Madrid: Pirámide.
- Sandín, B., Chorot, P., Santed, M.A. y Valiente, R.M. (2004). Estudios de caso en Psicopatología. Madrid: Klinik.
Sarason, I.G. y Sarason, B.R. (2006). Psicopatología. Pearson Prentice Hall.
Valdés, M., Rodriguez, J.F., García, M., y Blanco, J.L. (2008). Material audiovisual para enseñanza práctica en psicopatología clínica. Madrid: Instituto de Orientación Psicológica Asociados, S.L.
Vallejo, J. (2011). Introducción a la psicopatología y la psiquiatría. Barcelona: Elsevier Masson.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

CONTENIDOS

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente.

VOLUMEN DE TRABAJO Y PLANIFICACIÓN TEMPORAL DE LA DOCENCIA

Se mantiene el volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia. Se mantienen las sesiones programadas en las mismas fechas y horas.

METODOLOGÍA DOCENTE

Subida de materiales al Aula virtual

Propuesta de actividades por aula virtual

Videoconferencia síncrona BBC

Transparencias subidas al Aula virtual

Transparencias locutadas subidas al Aula virtual

Ejercicios/ Actividades resueltos subidas al Aula virtual

Tutorías mediante videoconferencia

Forum en Aula Virtual

EVALUACIÓN

La evaluación se mantendrá adaptándose al formato de evaluación on-line via el Aula Virtual.

Respecto a SE1 y SE2, pero se mantiene el formato, la fecha/hora de evaluación, que se dispensará por el aula virtual: SE1 consistirá en un examen objetivo, y SE2, resolución de casos clínicos, formato similar al planteado desde principio de curso. Con posterioridad a la fecha de la evaluación oficial, se podrá entrevistar al alumnado a solitud del profesorado para pedir evidencias sobre la autoría de las pruebas de evaluación.

Si una persona no dispone de los medios para establecer esta conexión y acceder al aula virtual en la fecha y hora del examen, deberá contactar con el profesorado por correo electrónico en el momento de publicación de este anexo a la guía docente usando la cuenta de alumni.uv.es, identificándose y describiendo las dificultades. El profesorado indicará un día alternativo para proceder mediante examen oral, así como con qué herramienta se realizará la conexión, la cual se podrá establecer también mediante telefonía usando herramientas de videoconferencia.

En caso de que las dificultades sean sobrevenidas, durante la prueba, el alumnado deberá avisar de forma inmediata al profesorado por correo electrónico o por la vía que el profesorado indique (p.ej., Microsoft Teams) para establecer el momento para realizar la prueba oral.

Respecto a SE3, las actividades de aula que se realicen durante el periodo de confinamiento, se entregarán por el aula virtual en el plazo establecido por el profesorado.

BIBLIOGRAFÍA

Se mantiene la bibliografía de referencia.

Además se incluyen como material de estudio los apuntes y otros materiales subidos al aula virtual por el profesorado. Se recuerda que la propiedad intelectual de este material es titularidad del profesorado que lo ha realizado.